

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ

Кеден, қаржы және экологиялық құқық кафедрасы

«6B04205- Құқықтану мамандығы бойынша құқық бакалавры» білім беру

бағдарламасы

ZP4216 Жер құқығы

ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

АЛМАТЫ, 2023

6В04205 - «Құқықтану» мамандығы бойынша оқу жұмыс жоспарының негізінде жасалынды

ПОӘК құрастырған – А.К. Жангабулова

Кеден, қаржы және экологиялық құқық кафедрасының мәжілісінде қаралып ұсынылды.

« 04» 07 2023 ж.   №20   Хаттама

Кафедра меңгерушісі,
з.ғ.д., профессор м.а.

_____

Куналиева Г.А.

Кіріспе

«Құқықтану» мамандығы бойынша бакалавриаттың білім алу бағдарламасын игеру ҚР Мемлекеттік жалпыға міндетті білім стандартына және академиялық саясатқа сәйкес, пәнді оқып игеру емтиханды тапсырудан тұратын қорытынды бақылаумен аяқталады. Емтихан- қорытынды бақылауға бакалавриаттың оқу бағдарламалары мен оқу жұмыс жоспарына сәйкес, пән бойынша білім алу процесін аяқтап тиісті балл жинаған студенттер ғана жіберіледі. Емтихан академиялық күнтізбеде және оқу жұмыс жоспарында көрсетілген мерзімдерде өткізіледі.

Қанағаттанарлықсыз баға алған студенттерге осы кезеңдегі қорытынды бақылауды қайта тапсыруға тек ақылы түрде кредит төлеп, қайта оқу арқылы рұқсат етіледі. Апелляция беру қарастырылған. Емтихан нәтижесі бойынша қанағаттанарлықсыз баға алған студент бұйрығымен қайтадан оқуға тіркеледі, егер емтиханнан 25-49 балл алса онда қайта тапсыру FX қайта тапсырылады. Қанағаттанарлықсыз баға алғаннан кейінгі берілген денсаулық жағдайына байланысты құжаттар қарастырылмайды.

Бағаны көтермелеу мақсатында емтиханды қайта тапсыруға жол берілмейді.

Емтихан сұрақтары тексерістен өтіп бекітіледі. Биылғы оқу жылының ерекшеліне байланысты БП МК циклындағы пәндер Универ жүйесінде тест тапсыру арқылы қабылданады. Тест сұрақтары Нұсқаулықпен бекітілген үлгідегі үш деңгейдегі осы оқу жоспарындағы тақырыптармен қамтылған 150 сұрақтан 1 дұрыс жауаппен құрылған .

Емтихан тапсыру бойынша нұсқаулық:

1. Пән бойынша қорытынды бақылау - тест түрінде UNIVER жүйесінде өткізіледі. Тест қабылдау барысы – автоматты прокторинг жүйесімен бақыланады, проктор немесе оқытушының қадағалауымен (егер прокторинг болмаса).

2. **Маңызды** – емтихан міндетті түрде алдын ала бекітілген кестеге сәйкес жүргізілед, ол туралы алдын ала оқытушылар мен студенттерге мәлім болуы керек.

3. Аттестациялық ведомостьқа қорытында баға тест аяқталғаннан кейін автоматты түрде түседі:

•48 сағат ішінде бекітілуге жатады Онлайн прокторинг режимі бойынша тексеру жүргізу барысында балл қою уақыты ұзартылуы мүмкін.

4.Тестің түрі- көптік таңдау, 1 дұрыс жауаппен

5. Univer АЖ тест сұрақтарының саны – 40 сұрақтан келеді. 1 мүмкіндік беріледі. Тестің өту уақыты- 90 минут.

6. Univer АЖ тест сұрақтары- автоматты түрде генерацияланады

7.Univer АЖ тест сұрақтарын дұрыс жауаптың кілттері арқылы автоматты түрде тексереді

8. Студент емтиханға кіруге 30 минут бұрын дайындалуы керек. Ол прокторингтің талабы.

9. Тест қорытындысы прокторинг нәтижесінде қайта қаралуы мүмкін. Егер студент тест өту тәртібін бұзған болса, онда алған бағасы жойылуға жатады

10 Емтиханда шпаргалкаларды, ұялы телефондарды, смарт-сағаттарды және ақпарат беру үшін басқа да құралдарды пайдалануға және өзімен бірге ұстауға, басқа білім алушылармен және бөгде адамдармен сөйлесуге үзілді-кесілді тыйым салынады.

11. Студент емтиханның өтуіне байланысты қосымша нұсқаулықтар мен ережелерді мына сілтемелер арқылы қарай алады:

https://drive.google.com/file/d/1a5ZyTQTF6fR82wu_loUjHGO0sySalTh/view?usp=sharing

Бағалау саясаты

Критериалды бағалау: дескрипторларға сәйкес оқыту нәтижелерін бағалау, аралық бақылау мен емтихандарда құзыреттіліктің (мақсатпен көрсетілген оқыту нәтижелерінің) қалыптасуын тексеру.

Жиынтық бағалау: аудиторияда жұмыс белсенділігін және қатысуын бағалау; орындалған тапсырманы, СӨЖ-ді (жоба / кейс / бағдарлама/...) бағалау. Қорытынды бағаны есептеу формуласы ұсынылады.

Әріптік жүйе бойынша баға	Сандық эквивалент	Баллдары (%-дық көрсеткіші)	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	Қанағаттанарлықсыз
FX	0,5	25-49	
F	0	0-24	

Емтихан сұрақтары қамтылатын тақырыптар

1 Тақырып. Жер құқығының түсінігі, пәні, әдістері, қағидалары, жүйесі

Жер құқықтық реттеу объектісі ретінде. Қазақстан Республикасының қазіргі құқық жүйесіндегі жер құқықтың орны. Жер құқығының құқық саласы ретінде, ғылым саласы ретінде және оқу пәні ретіндегі түсінігі. Жер заңнамасының міндеттері. Жер заңнамасының мақсаты.

Жер құқығының әдістері және жүйесі. Жер құқығының басқа құқық салаларымен байланысы және арақатынасы.

2 Тақырып. ҚР-да жер қатынастарын құқықтық реттеудің тарихы. Жер құқығының қайнар көздері.

Жер құқықтың дамуына сипаттама беріңіз. Қазақстан Республикасының табиғатты пайдалану және қоршаған ортаны қорғау туралы заңдарының негізгі даму кезеңдерін атаңыз. Жер құқықтың қайнар көздерінің түсінігі, ерекшеліктері және жіктелуі. Қазақстан Республикасының Конституциясына жер құқықтық қайнар көзі ретінде сипаттама беріңіз. Табиғатты пайдалану және қоршаған ортаны қорғау туралы жалпы және арнайы заңдарға сипаттама беріңіз. ҚР Жер кодексі – жалпы сипаттамасы және жер қатынастарды құқықтық реттеудегі оның маңызы. Үкіметтің құқықтық актілері.

Жергілікті өкілді және атқарушы органдардың жер-құқықтық актілері.

3 Тақырып. Жерге меншік және өзге де құқықтар

Жерге меншік құқығының жалпы сипаттамасы. Жерге меншік құқығының түрлері.

Меншік иелерінің және жер учаскесіне басқа да құқықтарының субъектілерінің құқықтары мен міндеттері.

4 Тақырып Жер пайдалану құқығы және жерге өзге құқықтар.

Жер пайдалану құқығының түсінігі және түрлері. Жер пайдалану құқығының жерге меншік құқығынан айырмашылығы. Жер пайдалану құқығының субъектілері және олардың жіктелуі. Қызметтік жер үлесінің түсінігі және құқықтық режимі, Сервитуттың түсінігі және пайда болуы. Сервитут түрлері.

5 Тақырып. Жерге құқықтардың пайда болу, өзгеру және тоқтату негіздері

Жер учаскесіне құқық шектері. Жер учаскесіне құқық беру тәртібі

Жер учаскелерін объектілер құрылысы үшін беру. Жер пайдалану құқығын табыстау. Жер пайдалану құқығын беру. Елді мекен шегінде объект салу үшін жер учаскесін беру. Құрылысқа байланысты емес жер учаскелерін беру

Мемлекеттік меншіктегі жер учаскелеріне құқықтар алу

6 Тақырып. ҚР-ның жер қатынастарын мемлекеттік реттеу

Жер қатынастарын мемлекеттік реттеу түсінігі. Жер қатынастарын мемлекеттік реттеу әдістерінің нысаны. Мемлекеттік органдардың жер қатынастары саласындағы құзыреті. Жер қатынастарын мемлекеттік реттеу органдарының жүйесі: жалпы және арнайы құзыретті органдар. Жалпы құзыретті органдар. Жер қатынастарын реттеуде Үкіметтің құзыреті. Жер қатынастарын реттеуде жергілікті атқарушы және өкілді органдардың құзыреті. Арнайы құзыретті органдар. Жер қатынастарын реттеу саласында арнайы орталық құзыретті органның құзыреті. Жер ресурстарын басқару жөніндегі комитет және оның өзге табиғат қорғау органдарымен арақатынасы. Жер қатынастарын реттеу саласында өзге де министрліктердің құзыреті

7 Тақырып. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік реттеу

Жер қатынастарын реттеу саласындағы мемлекеттік органдардың функцияларының жүйесі.

Жер мониторингінің түсінігі. Жер кадастрының жалпы сипаттамасы

Жерге орналастыруды жүзеге асырудың мақсаты, түсінігі және мазмұны мен тәртібі. Жерге орналастыру процесінің қатысушылары, олардың құқықтары мен міндеттері.

8 Тақырып. Жер заңдары бұзғаны үшін заңды жауапкершілік. Жер дауларын шешу.

Жер заңдары бұзғаны үшін заңды жауапкершілік түсінігі. Жер заңдары бұзғаны үшін заңды жауапкершілік түрлері. Жер дауларын сотта шешудің тәртібі. Жер учаскелерінің меншік иелері мен жер пайдаланушыларға келген шығынды өтеу тәртібі.

9 Тақырып. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің құқықтық жағдайы

Ауыл шаруашылық мақсатындағы жерлердің түсінігі мен жалпы сипаттамасы.

Ауыл шаруашылық мақсатындағы жерлердің құқықтық тәртібі, суарылатын жерлердің құқықтық тәртібінің ерекшеліктері.

Ауыл шаруашылық жерлерді өзіндік қосалқы ауыл шаруашылығына, бағбандыққа және саяжай құрылысын салу үшін беру мен пайдалану ерекшеліктері.

10 Тақырып. Елді мекен жерлерінің құқықтық тәртібі.

Елді - мекен жерлерінің түсінігі және құрамы. Елді мекен жерлерін басқару. Елді мекен жерлерінің қоныстану шегін белгілеу мен өзгерту тәртібі.

Жалпы пайдаланудағы жерлердің құқықтық жағдайы. Елді мекен жерлерін пайдалану.

11 Тақырып. Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және басқа да ауыл шаруашылығына арналмаған жерлердің құқықтық тәртібі.

Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және басқа да ауыл шаруашылығына арналмаған жерлердің құқықтық тәртібінің түсінігі мен ерекшеліктері.

Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және басқа да ауыл шаруашылығына арналмаған жерлерін пайдалану ерекшеліктері. Жерді ерекше пайдалану жағдайларындағы аймақтардың мақсатты тағайындалуы мен олардың түрлері.

12 Тақырып. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтары жерлерінің, сауықтыру, рекреациялық және тарихи- мәдени мақсатындағы жерлердің құқықтық тәртібі

Ерекше қорғалатын табиғи аумақ жерлерінің күзет және өзге де қорғаныс аймақтарының мақсатты пайдалануы мен құқықтық жағдайы.

Сауықтыру, рекреациялық және тарихи-мәдени мақсаттағы жерлердің түсінігі, ерекшелігі мен құқықтық тәртібі.

13 Тақырып. Орман қоры жерлерінің құқықтық тәртібі.

Орман қоры жерлерінің жалпы түсінігі. Орман қоры жерлерінің құқықтық режимі. Орман қоры жерлерін басқару. Орман қоры жерлерін ауыл шаруашылық мақсаттары үшін пайдалануға беру.

14 Тақырып. Су қоры жерлерінің және босалқы жерлердің құқықтық жағдайы.

Су қоры жерлерінің түсінігі, түрлері, олардың құқықтық жағдайы. Жағалаудағы жерлердің құқықтық жағдайы. Арнайы және қорғалатын аумақтардағы жерлердің құқықтық жағдайы.

Босалқы жерлердің түсінігі, жалпы сипаттамасы. Босалқы жерлерді басқару. Босалқы жерлерді беру және пайдалану тәртібі. Босалқы жерлерді пайдалану

15 Тақырып. Жерді халықаралық құқықтық қорғау.

Жер қатынастарын реттеу саласындағы Қазақстан Республикасының ТМД елдерімен құқықтық қарым-қатынасы. Екі жақты келісімдер, дауларды шешу тәртібі. Қазақстан Республикасының Халықаралық ұйымдарға, халықаралық конвенцияларға және қоршаған ортаны қорғау туралы бағдарламаларға қатысуы БҰҰ-ның шөл басумен күресу туралы Конвенциясы (1994 ж). Жер қатынастарын жекелеген мемлекеттерде құқықтық реттеу ерекшеліктері.

Ұсынылғын әдебиеттер тізімі

А.Негізгі әдебиеттер:

1. 2003 жылғы 20 маусымдағы Қазақстан Республикасының Жер кодексі / / «Әділет» АҚЖ сайтында Электрондық ресурс ретінде қолжетімді: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/K030000442>;

2. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 9 қаңтардағы № 212 Экологиялық кодексі. // «Әділет» АҚЖ сайтында электрондық ресурс ретінде қолжетімді: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/K070000212>;

3. Еркінбаева Л.К., Айгаринова Г.Т. Қазақстан Республикасының Жер құқығы. Жалпы және ерекше бөлім: оқу құралы - Алматы : Жеті Жарғы, 2015. - 326 б

4. Айгаринова А.Т., Джангабулова А. К. Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы. Жалпы және ерекше бөлім: оқу құралы - Әл - Фараби атындағы. Қазақ ұлттық ун-ті. - Алматы: Қазақ университеті, 2018. - 447 б

5. Лисица В. Н., жер құқығы курс бойынша оқу-әдістемелік кешен – 2018.- Б. 248.

Б.Қосымша әдебиеттер:

1. Абдраимов Б.Ж. Процессуальные особенности разрешения земельных споров. - Алматы 2003.

2. Косанов Ж.Х. Право собственности на землю, право землепользования и иные права на землю. - Алматы, “Данекер”, 2002 г.

3. Культелеев С.Т. Государственно-правовой механизм регулирования рационального использования и охраны земель // Право и государство-2000-№ 1-2 (16-17).

4. Стамкулов А.С. Правовой режим историко-культурного, рекреационного и лечебно-оздоровительного назначения // Фемида.-2000 № 8

5. Стамкулов А.С. Проблемы земельного законодательства в Казахстане // Юридическая газета. - 2000, 1 марта

6. Хаджиев А.Х. Земельное право. Общая часть: учебное пособие.- Алматы: Данекер, 2001г.

В. Нормативтік-құқықтық актілер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 30.08.1995 ж.

2. Қазақстан Республикасының Жер Кодексі. 20 маусым 2003 ж.

3. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі. 09 қаңтар 2007 ж.

4. Қазақстан Республикасының Орман кодексі. 8 шілде 2003 ж.

5. Қазақстан Республикасының Су кодесі. 9 шілде 2003 ж.

6. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі. /жалпы бөлім/ 27 желтоқсан 1994 ж.

7. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексі. 30 қаңтар 2001 ж.

10. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы Қазақстан Республикасының Заңы. 6 шілдеде 2006 ж.